

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: (8 5) 273 5501 / 262 4821, faks. (8 5) 264 8517, el. p. kam@kam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751, PVM mokėtojo kodas LT100001016116

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-12-

Nr. 12-01-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. RUGPJŪČIO 13 D. NUTARIMO NR. 820 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR TARNYBOS PASLAPČIŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKAITIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. gruodžio 4 d. išvadą Nr. NV-3134 (toliau – Išvada), patikslino ir pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimo Nr. 820 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas patikslintas atsižvelgiant į Išvados 2 pastaboje pateiktus siūlymus dėl teisės technikos.

Siūloma neatsižvelgti į Išvados 1 pastabą, kurios esmė – Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo (toliau – VTPI) nuostatomis nėra pagrįstas įpareigojimas asmenims, pretenduojantiems gauti leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, tikrinimą atliekančioms institucijoms pateikti informaciją apie patraukimą administracinę atsakomybę (neapsiribojant 3 metų laikotarpiu) ar įpareigojimas atskleisti faktus, kad iš NATO bei ES valstybių piliečių, institucijų ar jų atstovų tiesiogiai ar per tarpininkus jie yra gavę piniginių lėšų ar dovanų, ar panašiai buvo atsilyginta už pateiktą informaciją arba suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir (ar) neveikimą. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos nuomone, ši asmens prašoma pateikti informacija yra pagrįsta ir reikalinga tikrinančioms institucijoms siekiant tinkamai įvertinti asmens patikimumą ir lojalumą Lietuvos valstybei:

1) atkreipiame dėmesį, kad VTPI 17 straipsnio 2 dalyje nurodytų aplinkybių, dėl kurių asmuo nėra laikomas patikimu ir lojaliu Lietuvos valstybei ir leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija tokiam asmeniui neišduodamas, sąrašas nėra baigtinis, kadangi tikrinimą

atliekančios institucijos, vertindamos, ar asmuo yra patikimas ir lojalus Lietuvos valstybei turi surinkti ir įvertinti ne tik informaciją, kuri nurodyta VTPI 17 straipsnio 2 dalies 1–19 punktuose, bet ir (pagal VTPI 17 straipsnio 2 dalies 20 punktą) kitą informaciją apie asmens savybes, jo veiklą ar ryšius, ar kitas su asmeniu susijusias aplinkybes, ar faktus, dėl kurių gali kilti grėsmė patikėtos įslaptintos informacijos saugumui;

2) informacija apie asmens prieš 3 ar daugiau metų Lietuvoje ar užsienio valstybėse padarytus administracinius nusižengimus ar faktai, kad asmuo iš užsienio valstybių piliečių, institucijų ar jų atstovų tiesiogiai ar per tarpininkus yra gavęs piniginių lėšų, dovanų, tikrinančiosioms institucijoms leidžia įvertinti asmens elgesio tendencijas, atsakingumą, požiūrį į teisės aktų laikymąsi ar galimą asmens pažeidžiamumą darant jam neteisėtą įtaką. Ši informacija kartu su kita klausimyne ar pokalbio su asmeniu metu gaunama faktų ir duomenų visuma leidžia tikrinančiosioms institucijoms priimti pagrįstą sprendimą dėl galimos grėsmės įslaptintos informacijos saugumui. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2007 m. rugpjūčio 13 d. ir 2011 m. liepos 7 d. nutarimuose yra pažymėjęs, kad pagrindiniai arba minimalūs kriterijai vertinant asmens lojalumą ir patikimumą nėra siejami tik su asmens kalte padarius nusikalstamą veiką ar kitokį teisės pažeidimą; jie apima ir informaciją apie potencialias grėsmes saugumui: asmens savybes, veiklą bei kitas aplinkybes, liudijančias jo nesažiningumą, nelojalumą, nepatikimumą ar neapdairumą, taip pat jo pažeidžiamumą per su juo susijusius artimus asmenis.

Pažymėtina, kad Lietuvos teismų praktikoje taip pat remiamasi sisteminiu aiškinimu, kad VTPI 17 straipsnio 2 dalies 20 punkto nuostatos nedraudžia tikrinti aplinkybes, susijusias su asmens patikimumu, už ilgesnį kaip 3 metų laikotarpį. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 vasario 17 dienos nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-2411-438/2021 yra konstatuota, kad „VTPI 17 straipsnio 2 dalies 20 punkto dispozicijos konstrukcija <...> „tikrinimo metu nustatomos ar per pastaruosius 3 metus buvo nustatytos <...> aplinkybės, ar faktai, dėl kurių kyla grėsmė patikėtos įslaptintos informacijos saugumui“ patvirtina, kad šioje teisės normoje yra nustatytos dvi sąlygos, kurios yra savarankiškos ir kiekviena iš jų sudaro pagrindą neišduoti Leidimą, o būtent, 1. kai tikrinimo metu nustatomos minėtos aplinkybės, neribojant laike šių aplinkybių atsiradimo fakto; ir 2. kai tokios aplinkybės buvo nustatytos per pastaruosius 3 metus. Paprastai antrosios sąlygos taikymas yra susijęs su draudimu išduoti Leidimą 3 metus, nuo kompetentingos institucijos sprendimo priėmimo, kuriuo asmens atžvilgiu buvo nustatytos šioje teisės normoje nurodytos aplinkybės. Ir tik praėjus 3 metų terminui, asmeniui atsiranda teisė pretenduoti gauti Leidimą, o kompetentingai institucijai patikrinti ar išnyko aplinkybės (pvz. asmens savybės) kurių pagrindu buvo atsisakyta išduoti Leidimą.“

Atsižvelgiant į tai, kad tikrinimo metu yra renkama informacija ir apie senesnius negu prieš 3 metus padarytus administracinius nusižengimus, atitinkamai Klausimyno, skirto asmenims, pretenduojantiems gauti leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, pildymo taisyklėse yra nurodomi ir anksčiau galiojusiam Administracinių teisės pažeidimų kodekse nustatytų administracinių teisės pažeidimų pavadinimai ir jame vartotos sąvokos.

Nutarimo projektą parengė Krašto apsaugos ministerijos Administracijos departamento (direktorius – Audrius Baronas, tel. 8 706 80556, el. p. audrius.baronas@kam.lt) Informacijos apsaugos skyriaus vedėjas Darius Valatkevičius (tel. 8 706 82 022, el. p. darius.valatkevicius@kam.lt) ir Informacijos apsaugos skyriaus vyr. specialistė Irma Kalinauskienė (tel. 8 706 80 929, el. p. irma.kalinauskiene@kam.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 63 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 65 lapai.

Krašto apsaugos ministras

Arvydas Anušauskas

Darius Valatkevičius, tel. (8 5) 265 7522, el. p. darius.valatkevicius@kam.lt
Originalas nebus siunčiamas.